

Sharq Yulduzi

ИЮНЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг 6-сон босмадан чиқди. У Ўзбекистон ССР халқ шoirи Уйғуннинг «Умр чорраҳалари» туркум шеърлари билан оchildи.

Журналда А. Мухторнинг «Илдизлар» хикоясини, Шукруллонинг «Жавоҳирот сандиғи» хикоясини, А. Обиджоннинг «Аламазон ва унинг ибодатлари» эртак-хикоясини ҳам шу сонда ўқийдизлар.

Бошлар шoirлардан С. Абдуқаҳор, С. Бариев, А. Хож, У. Абдуазимова, Ф. Шоҳимов, Ш. Саттор, Р. Толибларнинг янги шеърлари билан танишиш мумкин.

Африкалик ёзувчи А. Л. Гуманинг «Бир қултум қаҳва» номли хикояси, ёш шoir Я. Тоғавнинг шеърлари, «Меросимизни урганамиз» рубрикаси остида эса Комрон Мирзо ва Нодира газаллари берилган.

Журналнинг «Танқид ва адабиётшунослик», «Публицистика», «Тақрирлар», «Санъат», «Гулқайчи» сингари бўлимларида ҳам хилма-хил қизиқарли материаллар бор.

УЙГУН,

Ўзбекистон ССР халқ шoirи.

ТОШ ЭҶРОМ

Ажойиботлар кўп Арманистонда.
Бир: тошта усти ишлаган эҳром.
Ҳа, агар унинг топилиб қолса,
Тош ҳам мўъжизага айланар тамом,
Сиртдан қараганда билиб бўлмайдик,
Сиртдан қарасанг — оддий бир қоя.
Аммо ичкариси жуда гаройиб,
Бошдан-оёқ гўзал билонихоя.
Деворлари, тинги, таги ҳам тошдан,
Нуқул тошдан эрур бутун вужудин.
Инсон даҳосининг, инсон фикрининг,
Инсон ҳаёлининг борди ҳудудин!
Бунда тошдан бўлак бори нарса йўқ,
На ёғоч, на миҳ бор — тош эрур ахлит.
Бу юксак санъатнинг ифодасидир,
Бу бир обиданим, мўъжиза тахлит.
Бу ерда неки бор — ҳаммаси тошдан,
Жамини беэаклар, устунлар ҳам тош.
Ижод қудратинг намойиш қилмиш
Эҳромни беэаган, гўл солган нақшош.
Эҳромни томоша қилганда бирга,
Роҳиб ўйлагандир парвардигорин.
Мен эса танг қилиб, ҳайратга тушиб,
Фақат ўйлар эдим уста меъмори...

ЎТИНАМАН

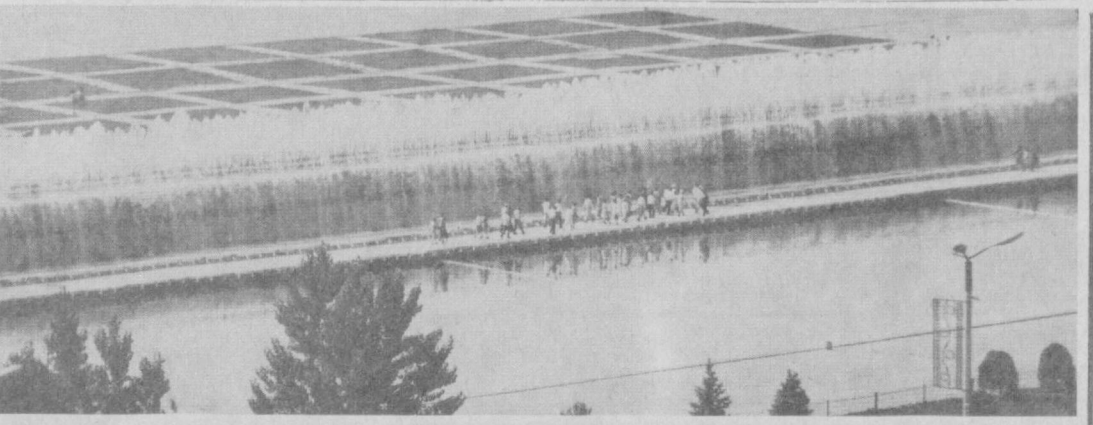
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Кенсалқининг оғир юкдан
Гоз қолатим бўлаксин камон.
Утинаман, илжон бўлса
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Илтимосим, бевақт кетмасин
Кўзимдан нур, белимдан дармон,
Тарқ этмасин куч-қувват мени,
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Қарзларим кўп халқдан, ҳайдан,
Қарзин узиш мукаддас армон.
Ниятига етай, маъда қил,
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Эгу бурчин тўла бажармай
Бевақт гўшташ жуда ҳам ёмон.
Бурчларимни бажариб олай,
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Қиладиган ишим ҳали кўп,
Ижод учун бўлайин омон.
Илҳомимни қаринга элтиб,
Ешлигимни қайтиб бер, замон!
Юзга кирай дейман қаманда,
Юрагимда шу оруз замон.
Орзуларим рўёбга чиқсин,
Ешлигимни қайтиб бер, замон!

ТИНЧЛИК ҚУЧОҒИДА

Утмишдаги уруш даҳшатларини
Кўрмаган, кўрмасин ҳозирги ёшлар.
Бўлди, тўпчиласин урушда қонлар,
Етар, кесилмасин қилчада бошлар!
Етар, кесилмасин қилчада бошлар!
Майил, ёшлар билсин ўтган урушнинг
Киноялардан кўриб, китобдан ўқиб,
Кесалар ёшларга сўзлаб берсинлар
Қонли урушлардан эрталар тўқиб...
Бундан сўнг ҳам ёшлар қонли урушнинг
Жабру жафосини кўрмасин ҳеч вақт.
Бу ерур дунёда инсонлар учун
Тинчлик оғушида ишмоқ эрур бахт!
Уруш даҳшатини-асло кўрмасдан
Тинчлик қучоғида яшарсин олам.
Урушда ўлдирди, ўлиш учунмас,
Яшаш учун келар дунёга одам.
Оппоқ кобуртарлар чарч уриб, ўйнаб,
Мудом парвоз этсин мусаффо кўкда.
Тинчлик, омонликда яшаганликнинг
Дунёда умрбод армони йўқ-да!
Бутун чораларин кўриб бўлса ҳам,
Дунёни сақлайлик атом жангидан.
Атом урушида жазон ёнимасин,
Қиёмат кўпмасин Ерга янғидан!
Уруш оловиде ёнимасин боғлар,
Осмону фалажин қопламасин дод!
Канфус хатарлардан холм тинч-омон
Умрини яшасин бахтиёр авлод!

Шаҳримиз кун сайин
обод ва кўркам бўл-
моқда. Бу ерда кўп-
турар-жой бинолари,
маданий-маъиший об-
ъектлар қад кўтариб,
фойдаланишга топши-
рилмоқда. Янгидан-
янги бунёд этилаётган
массив ва хиёбонлар
Тошкентимиз ҳуснига-
хусин қўшмоқда.

СУРАТДА: В. И. Ле-
нин номи майдондаги
фаввора.

В. Таран фотоси.

Ойбек билан Ҳаби-
латан ҳамма гаплари-
ни қисқа қилиб айтиб
қўйдим. Бунинг жавобларим-
га у:
— Ҳа, ҳалоллик
яхши! Ҳа, ҳалоллик!
— «Ҳалоллик» сўзига
алоҳида ургу бериб
одати бўйича уни бир
неча бор такрорлади.
Бир оз ўйлаиб, кўн-
гилдан нималар ўтқа-
зиб, ахтирос билан:

ШУКРУЛЛО,
Ўзбекистон ССР халқ шoirи.

ЖАВОҶИРОТ САНДИҒИ*

— Ижодкор ҳалол бўлиши керак! Ҳа, яхши! Ҳа, ҳалоллик ҳам ёнган! Ҳа, ёнган! — деб чиқиб кетди.
Ойбек ака «ҳалол» сўзини қай маънода: союзнинг ишларига нисбатанми, ижодда ҳам, ҳаётда ҳам, ёшларнинг асарларига нисбатан ҳам тўғри галини айтишни назарга олиб гапирдимми, албатта, ўшанда мен аниқ бир хулоса чиқаролмаган эдим. Аммо Ойбек ака ўзининг ҳаёт ва одамларга муносабатини айтгани аниқ эди.

Тахминан Улуг Ватан уруши тамом бўлган кейинги йилларда бўлса керак, Ойбек ака яна олиш учун боғизорга тушибди. У гиламин кўрибди, бу гиламин кўрибди, кўн-гилда Утиришмабди. Содда харидорнинг исми сезган бовор далоли, чойчақалик бўла-либ ниятида бир аёлнинг гиламинини мақтаб кўрсатибди. Гилам эгаси ўша вақт нархи билан Янгирма беш минг сўрабди. Далоли олдинда ўн саккиз минг, сотувчи кўнмагандан кейин Янгирма икки мингга чиқибди. Хуллас, тала-шув-тортишув билан гилам эгаси сўраган Янгирма беш минг эмас, Янгирма икки мингга «бор барак!» қилишибди.
Пулни олатуриб, хотин:
— Бу гиламин эрим яхши ниятлар билан

— Шундай феъл-бор экан, биларисини, нега олдириқ айтма-дингиз? — десам, у:
— Сен ҳам бир куй-дедим! — деб ўзимча ҳам қанчага етарди! — деди.
Аёлнинг кўз ёши билан нолиб, пул олаётганини кўрган Ойбек ака, бир томон унинг ҳолига раҳмдиллик, бир ёни далолилар ўз нафслари учун уни ал-

даб арзонга соттириб, бечорага жабр қилма-диларини деган андиша билан:

— Гиламингиз яхши! Ҳақингиз аниқ! — деб Янгирма икки минг ўрнига дастлаб сўраган Янгирма беш мингнинг берган экан. Гиламин кўрган уйдигилар, баҳосини айти-тиб, «нархи қиммат-роқку», деб оғринган-ларда, Ойбек:
— Эри урушда бева экан, — деб жавоб айтибди.

ОЙБЕК АКАНИНГ РАФИҚАСИ ЗАРИФА ОПА ҲИКОЯСИ.

Сафарда чоғимиз эди. Ойбекнинг адаби-ётга аралашиб юриди-ган танишларидан би-ри мени учратиб, минг сўм қарз сўради. Мен Ойбек келин, имко-ният бўлса албатта бе-рамин, деган жавобни қилдим.
Ойбек келгач, пул-миз оз қолгани, кет-гунимизча ўзимизга етмаслигини, беш-олти қоздан ортиқ қарз бе-риш имконимиз йўқли-гини айтдим. Ойбек ро-зи бўлди. У одам кел-гандан кейин 600 сўм бердим. Пулни олиб, раҳмат айтиб чиқиб кетди. У кетиши билан Ойбек ўтирган жойи-дан туриб, чапак ча-либ:
— Куйдинг, куй-динг! Бермайдик, бер-майдик! Мендан олиб ҳам бермаган! — де-са бўладими!

— Бу гиламин эрим яхши ниятлар билан

* Қисқартиб олинди.

БИЗ ЎЗЛИГИМИЗЧА ҚОЛАМИЗ*

(ЖАНҒЧИ АҲМАДЖОН АЗИЗОВ КўНДАЛИКЛАРИДАН).

КАТЮША

Қирқ иккинчи йил-нинг иккинчи октябри-да қардон пибдалар полки билан хайрлаш-дим. Эслаш оғир.
Синьялино жангла-рида энг яхши дўстларимиздан ак-ралдик. Ҳатто айрим ярадор ўроққаримиз-га ердан ҳам қўрсата олмадик. Чунки фа-шистлар оғир ярадор-ларни кўздан қочириш-мас, уларга яқинлаш-ганини беҳато отиш-ларди. Аммо тунда ҳам фашистлар мушак билан атрофини ёритиб, олдинги маррани бети-ним қузатишарди.
Синьялинода мен ҳам яраландим.
Ҳарбий комиссия со-гайганидан сўнг жанг-га яроқлигимни айт-ди. Комиссия аъзолари орасида ўтирган под-полковник унвоғига эга бўлган ҳарбий врач аёл тўстудан шундай деди:
— Вой, товба, бу меннинг ҳамшаҳрим Аҳ-мад Азизов-ку! Бундан энди қанақа жангчи чиқайди! Уни соғайиб келайтганлар батальо-нига жўнатинлар!
Афсуски, бу аёл-нинг исми-фамилияси ёл-димида қолмаган. Ле-нинград fronti ша-

асосида бизга топши-рилётган бу қурол «БМ-13» қурилмаси, «Катюша» эди. Биз тезда унинг сир-асрорларини ўзлаштирдик. Шу қу-рол билан ишлаётган-нимиздан фахрланиб туйғуси бизга куч-қу-ват бағишларди. У бир қарашда каттагон қурбақага ўхшарди. 1942 йилнинг биринчи ноябрига қадар мен «Катюша»ни тўлиқ ў-рганиб бўлдим. Мени қурол командири қилиб тайинлашди.

Бизнинг асосий ра-қибимиз немисларнинг олти илди миномети эди. Отишмадан сўнг немислар ҳам бошлаб жавоб беришарди. Биз-нинг «Катюша»миз ан-ча тез ҳаракат қила-диган ва маневрли қу-рол бўлган учун, уни-жангга тайёрлашга ати-ғи уч-тўрт минут иф-тис қиларди. Отиш-кучу эса ўн олтига-сари янги 1-16 шка-ласи бўйича айланти-риллар, рельс бўйича бу 30-60 секунд мо-байнида бажариларди. Ўт очиб пайтида эса аниқ ҳисоблаш нун-ка-си қуролдан 50-100 метр олислашар ва қисқа муддатда қуро-лга гилоф кийтизиб, ўз позициямизга олиб кетардик.
Кўнги тўлмайди-ган ягона нарса шу эдики, биз ўз ишимиз нати-жасини тезда кўрол-мас эдик. Аммо кў-шнларимиз фашист-лар позициясига бости-

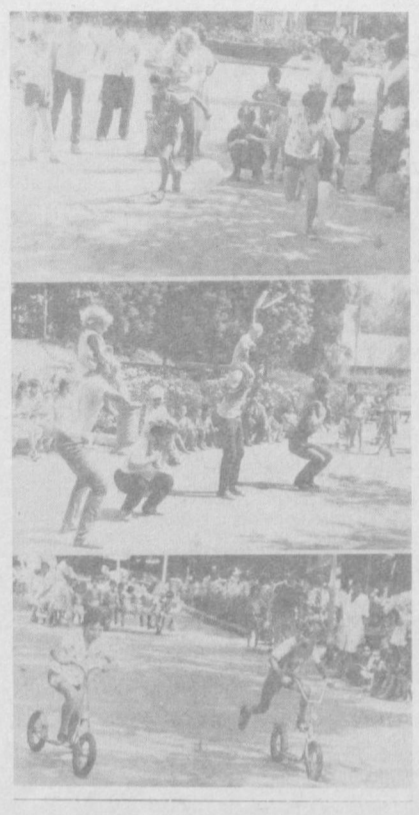
* Қисқартиб олинди.

ЭНГ ЯХШИ МУОЛАЖА

СПОРТЧИЛАР ОИЛАСИМИЗ

Яқинда А. С. Пуш-кин номидagi мадани-ят ва истироҳат боғи-да «Отам, онам ва мен — спорт оиласи-миз» шiori остида спорт байрами ўтқа-зилди. Голблик учун бўлган баҳсада Собир Раҳимов райондаги ЖЭКларда ўтказилган мусобақаларнинг го-либлари иштирок эти-ди.
Қатнашчилар вело-сипед пойғаси, тўсиқ-лар оша югуриш син-гари қизиқарли баҳс-ларда иштирок этди-лар.

Х. Шодиев фото-лари.

Спорти кундалиги

Тошкентлик спортчи-лар Канаданинг Эдмон-тон шаҳрида бўлаётган Бутунжаҳон универси-даси беллашуварларида муваффақиятли қатнаш-моқда. Жумладан, Сер-гей Заболотнов 200 метр масофага чалқанча усуда сузишда 2 ми-нут 00,42 секунд нати-жа кўрсатиб, Европа ре-кордини янгилашга ара-шиди. Лариса Бело-вова эса 100 ва 200 метр масофага брасс усудида сузиш баҳси-да қолиб чиқиб икки марта студент ёшлар Бутунжа-ҳон ўйинларининг олтин медални билан мукофот-ланди.

Ростов-Дон шаҳрида байдарка ва каноэ ҳай-даш бўйича ўтказилёт-ган Бутуниттифок ўси-рлар биринчилигида рес-публикамиз вакиллари яхши қатнашди. Ко-манда составида жуда кўп тошкентлик спорт-чилар бор эди.

Тошкентлик «Меҳнат» кўнгили спорт жаҳия-тининг вакили И. Қире-ев янги байдарка ҳайдаш баҳсида гилиб қичди.

«Еш куч» кўнгили спорт жаҳиятининг ва-кили Е. Ерин ва унинг клубдоши Н. Муренко муфт бўлиб байдарка ҳайдаш баҳсида иккин-чи бўлишди. С. Сороки-на ва Е. Измская эса бўлди.

Марказий «Пахтакор» стадионда энгил атле-тика бўйича СССР Кубо-ғи зона турнирида тошкентлик спортчилар ярим финалга қўллан-моқда.

Икки кун давом этган беллашувар давомида республика рекорди ян-гиланди. Сергей Коро-бов болгани 69 метр 30 сантиметр масофага улоқтириб, республика рекордини 34 сантиметр-га яхшилашга муваффа-қ бўлди.

● БУ — ҚИЗИҚ!

ХОТИНИНГИЗ СУДЬЯ БУЛСА...

Англиядagi футбол лигаларидан бирида ўй-найдиган Фред Ратъе воқеани ҳудудга бўли-шичи ҳатто қалбига ҳам келтирмаган эди. Уни дарҳол майдондан «кириб чорборди». Нима учун? Фреднинг назари рақиб команди ўйинчи-сининг «уйкидан таш-қари қолатди» эканли-гини сезмай қолди. Шунинг учун ҳам у судьяга ахтирос бил-дирилган эди.

Фред, сен уйда эмассан, — деди қизил қарточка кўрсатар экан унинг хотини, учрашув судьяси Полли Ратъе. Полли Ратъе асосий касбидан ташқари мала-каки судья ҳам ҳисоб-ланади.

М. ЖАЛИЛОВА: Телефонистлик кас-бини ағдалмоқчимин. Шу ҳусуда қарга мурожаат қилсам бў-лади.

Жавоб: Республика шаҳарлараро телефон станцияси қошида ком-мутатор ҳежларидagi ишларда ишлайдиган телефонисткалар и н и тайёрлайдиган доимий курслар ишлаб туриб-ди. Бу курсларда иш-лаб чиқаришдан аж-ралмаган ҳолда турли касбларни ўрганиш мумкин. Ўзингизни қи-зиқтирган барча мас-сала-лар бўйича шу те-лефон станцияси мута-сафди хизматчиларига мурожаат қилинг.

Редатор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

3 ТОШКЕНТ БЕЛ.ОКШОМИ

12 ИЮЛЬ, 1983 й.

